

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

CENTER STAREJŠIH ZIMZELEN TOPOLŠICA

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- ▶ **Tip lokacije:** zasebni socialno varstveni zavod s koncesijo za opravljanje dejavnosti varstva starejših (v nadaljevanju: Center).
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** starostniki z diagnozo demence.
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** Uradna zmogljivost Centra je 157 postelj. Varovana oddelka imata po 12 postelj, na dan obiska DPM je bila na obeh oddelkih ena postelja prosta.

Potek obiska in priprava poročila:

- ▶ Obisk je bil **nenajavljen** in **opravljen dne 13. 11. 2014**.
- ▶ **Skupina za obisk:** dve predstavnici Varuha (svetnica in sodelavka) ter predstavnici nevladnih organizacij Pravno informacijski center nevladnih organizacij PIC in Inštitut Primus.
- ▶ **Vsebina obiska:** Glavni namen obiska je bil preveriti ravnanje z osebami, nastanjenimi v Centru in ugotoviti, če jim je omejena svoboda gibanja (da Centra ne morejo zapustiti po lastni volji).

► **Poročanje:** O obisku smo pripravili predhodno poročilo in ga dne 2. 1. 2015 posredovali Centru. Dne 9. 2. 2015 smo prejeli odgovor Centra in mu nato dne 20. 2. 2015 posredovali končno poročilo o obisku, ki smo ga poslali tudi Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) in v vednost Socialni inšpekciji. Dne 7. 5. 2015 smo prejeli odgovor MDDSZ.

DPM: DPM predlaga, da Center poskrbi, da se tla na terasi uredijo tako, da bodo omogočala varen sprehod po terasi¹.

Center: V odzivnem poročilu je center znova zatrdil, da se zaveda nevarnosti padcev zaradi spolzkih tlakovcev, vendar je sprememba tlaka v atriju zelo velik strošek, zato ni izvedljiva v krajšem časovnem obdobju. V skrbi za varen sprehod poskrbi na ta način, da v času, ko so tlakovci mokri, sprehod zagotavlja pred hišo v parku Centra.

DPM: DPM predlaga, da zaposleni nosijo našitke z osebnim imenom.

Center: Na priporočilo DPM glede nošenja našitkov z osebnim imenom se je v odzivnem poročilu Center odzval s poasnilom, da je na varovanih enotah zagotovljen stalen tim zaposlenih, s čimer se posledično zagotavlja tudi to, da obiskovalci dobro poznajo zaposlene, ker z njimi tudi tesno sodelujejo. Tudi za uporabnike storitev je pomembno, da zaposlene prepoznajo, po mnenju centra pa branje s priponek ni učinkovito oziroma je pri osebah z demenco lahko moteče.

DPM: DPM predlaga, da se spremlja dejanski odzivni čas oziroma prihod zaposlenega h klicatelju in da se klic zabeleži/izpiše (tudi) zaposlenim na VO.

Center: Na priporočilo DPM se je Center odzval s pojasnilom, da zaposleni na varovani enoti pri sebi nimajo telefonov za javljanje sestrskega klica (t. i. DEK telefonov) z razlogom, da je zvonjenje telefonov moteče za stanovalce. Za varnost se poskrbi s fizičnim varovanjem dveh zaposlenih na 12 oseb. V večini stanovalci, ki bivajo na varovani enoti, ne prepoznavajo namena sestrskega klica in se zvonjenja tudi ne poslužujejo. V nočnem času pa je poskrbljeno stalno dežurstvo na varovani enoti. Center je v odzivnem poročilo pojasnil, da sistem beleži odzivni čas na klic. Ob obisku pa je DPM želel analitiko izpisa za celotno varovano enoto za določeno preteklo obdobje, česar pa sistem ne omogoča.

DPM: DPM predlaga, da uporabnik čim

Center: V odzivnem poročilu je Center

¹ Ob našem obisku so bili leseni tlakovci na terasi zaradi dežja mokri in posledično zelo spolzki. Na to smo opozorili zaposlene, ki so povedali, da se tega zavedajo, zato še posebej skrbno pazijo, da stanovalci ne hodijo na teraso, ko je zunaj mokro.

bolj aktivno sodeluje pri pripravi individualnega načrta.

pojasnil, da glede na naravo bolezni (demenca v napredujoči fazi) pri izdelavi individualnega načrta stanovalec sodeluje glede na svoje trenutno psihofizično stanje in izražene želje. Obsežnejše vključevanje v izdelavo individualnega načrta skupaj s stanovalci je za osebe z demenco skoraj neizvedljivo, saj osebe z demenco ne zmorejo več povsem razumeti konteksta individualnega načrta. V pripravo individualnega načrta pa se prek izdelave biografije vključujejo svojci.

DPM: Izvedenec DPM predlaga namestitve samodozirnih naprav za razkužilo na steno na hodnik.

DPM: Izvedenec DPM predlaga, da se doda pisno obvestilo na vrata sobe stanovalca z bolnišnično okužbo, namenjeno predvsem svojcem, naj se pred vstopom posvetujejo z osebjem zdravstvene nege.

DPM: Izvedenec DPM priporoča, da se ob predpisovanju psihofarmakoterapije preko maksimalno priporočenih dnevnih odmerkov ravna v skladu z ZDZdr oziroma uporabi nižji odmerek. V drugih nenujnih primerih, ko stanovalec ne more podati soglasja k zdravljenju na varovanem oddelku oziroma k tovrstni terapiji, pa naj se pridobi soglasje svojcev in sproži ustrezen postopek.

DPM: Izvedenec DPM predlaga, da se ugotovi, ali obstajajo dodatne možnosti za zmanjšanje števila razjed zaradi pritiska.

DPM: DPM predlaga, da se izjava o privolitvi osebe za sprejem v varovano enoto dopolni z informacijo, da je možno privolitev kadarkoli preklicati in se k temu doda rubriko oz. točko datum preklica privolitve in podpis.

DPM: DPM predlaga, da Center pri sprejemu oseb v VO in pri podaljšanju zadržanj v VO ravna v skladu z

določbami ZDZdr.

DPM: DPM predlaga, da se glede PVU upoštevajo določila ZDZdr.

DPM: DPM predlaga, da se nabiralnik na VO Kapucinka namesti tako, da bo vsem dostopen in da se tudi ustrezno označi njegov namen.

Center: V odzivnem poročilu je Center izpostavil vprašanje oziroma dilemo namena in pomena nabiralnika za pripombe, predloge in pritožbe za stanovalce z demenco v napredujoči fazi. Vse pripombe in pritožbe morajo preko svojega načina dela z osebami z demenco zaznati zaposleni. Stanovalci, glede na naravo bolezni, ne zmorejo več artikulirati pripomb in pritožb. V recepciji Centra je nameščen nabiralnik, da lahko svojci, če se odločijo za takšen način opozorila, oddajo pisne pripombe, predloge, pritožbe. Poleg tega so na varovanem oddelku oziroma enoti redni dnevni timski sestanki, na katerih se obravnava aktualna problematika.

DPM: DPM predlaga, da se na varovanih oddelkih (znova) izobesi hišni red.

DPM: Izvedenec DPM predlaga periodično preverjanje in dokumentiranje morebitnih pritožb stanovalcev z aktivnim zastavljanjem vprašanj osebja zdravstvene nege o morebitnih pripombah stanovalcev (v obliki skupine ali posamezno).